

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Бериславського ліцею №3
Бериславської міської ради
протокол № 2 від 20.08.2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Бериславського ліцею №3

Ольга КАЛНАУЗ

**Освітня програма
Бериславського ліцею №3
Бериславської міської ради
Херсонської області**

Загальні положення

Бериславський ліцей №3 Бериславської міської ради Херсонської області у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, іншими нормативно-правовими актами, Статутом школи.

Освітня програма Закладу визначає:

- форми здобуття освіти;
- рівні освіти;
- режим роботи;
- вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, розподіл годин на тиждень, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- навчання за наскрізними лініями;
- форми та методи організації освітнього процесу;
- освітні галузі та навчальні програми;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітню програму Закладу побудовано із урахуванням таких принципів:

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;

- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів здобувачів освіти.

Освітня програма Закладу та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті Закладу. У відповідності до чинного законодавства ліцей здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь - базова середня освіта;

III ступінь - профільна середня освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітні програми, реалізовані в закладі, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалення та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- вирішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тим самим призначення школи, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;

- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітня програма складена на 2026-2027 навчальний рік і схвалена рішенням педагогічної ради від 20.08. 2026 року (протокол №2).

Освітня програма визначає:

- 1) загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів для кожної ступені окремо;
- 2) очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку;
- 3) рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- 4) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Освітня програма складається з 3 частин та додатків:

- Освітня програма для здобувачів освіти 1-4 класів;

- Освітня програма для здобувачів освіти 5-9 класів;

- Освітня програма для здобувачів освіти 11 класів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу закладу освіти за 5-денним навчальними тижнем.

Мовою освітнього процесу в ліцеї є українська мова.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі ліцею. Форми організації освітнього процесу, які може запропонувати ліцей: очне навчання, дистанційне навчання, змішане навчання. За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня/учениці.

У 2026 – 2027 навчальному році відповідно до санітарно-епідеміологічної ситуації, листа МОН № 1/16209-26 від 28.07.2026 року ”Про організований початок 2026/2027 навчального року в закладах загальної середньої освіти “, наказу управління освіти, культури, молоді, туризму та спорту Бериславської міської ради від 13.08.2026 року №65 «Про організований початок 2026/2027 навчального року в закладах дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти Бериславської міської ради», робота закладу освіти буде організована за дистанційною формою організації освітнього процесу.

Інклюзивна освіта

Організація інклюзивного навчання у Бериславському ліцеї №3 здійснюється відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року № 957, Постановою Кабінету Міністрів України № 129 від 05.02.2026 року, Постановою Кабінету Міністрів України від 1 липня 2026 року № 847 “ Про початок навчального року під часу воєнного стану в Україні” , Постанови Кабінету Міністрів України від 05 лютого 2026 року № 129 “Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти”

Згідно з поданими заявами батьків учнів та представленим висновками про комплексну психолого – педагогічну оцінку розвитку дитини, з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, створено умови для функціонування інклюзивних класів: 11 класів (1, 2, 3-А, 3-Б, 4-А, 4-Б, 6-А, 6-Б, 7-А, 8-А, 9-А класи), у яких навчатиметься 17 учнів з особливими освітніми потребами.

В умовах інклюзивного середовища планування індивідуальних навчальних планів для дітей з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до особливостей, що зазначені у висновках інклюзивно-ресурсного центру.

Індивідуальні навчальні плани розроблено на основі навчальних планів закладу, що є складовою типових освітніх програм з урахуванням рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру.

Індивідуальний навчальний план визначає перелік предметів, послідовність їх вивчення, кількість годин, що відводиться на вивчення кожного предмета.

Для проведення корекційно-розвиткових занять в індивідуальному навчальних планах учнів передбачено години, які враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження в індивідуальному навчальному плані для дитини з ООП.

Командою психолого – педагогічного супроводу дітей з ООП розробляються згідно з вимогами індивідуальні програми розвитку учнів з особливими освітніми потребами на навчальний рік, схвалюються та затверджуються індивідуальні навчальні плани з корекційно-розвитковим складником.

Педагоги, які будуть викладати у інклюзивних класах, практичні психологи, вчителі - логопеди, вчителі лікувальної фізкультури, асистенти вчителів інклюзивних класів пройшли навчання за програмою «Організація інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього навчального закладу», семінари, вебінари та курси підвищення кваліфікації і мають відповідні сертифікати на право викладання в інклюзивних класах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за № 941/35224 та у відповідності до Наказу МОН України від 17.06.2025 р. № 865 “ Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України щодо забезпечення здобуття загальної середньої освіти в умовах воєнного стану” .

Освітня програма для здобувачів освіти 1 – 4 класів

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Початкова освіта здобувається протягом чотирьох років. Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в базовій школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – **1–2 класи** і **3–4 класи**, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму для **1-4-их** класів розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року №87. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, проводити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми використовуються внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Відповідно до пункту 4 статті 12 Закону України «Про освіту» **початкова освіта** здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на початок поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. До 2,3,4 класів (у разі переходу дитини з одного закладу загальної середньої освіти, де навчання було організовано за іншою освітньою програмою) зараховують тих, хто завершив навчання у 1,2,3 класах за будь-якою чинною освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початкових класах, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова ланка забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів, індивідуальних проєктів, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність :

- для **1 та 2 класів** у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-4 класи), розробленої під керівництвом О.Я. Савченко та затвердженою наказом МОН України від 12.08.2022 № 743-22;
- для **3-А, 3-Б, 4-А, 4-Б класів** у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-4 класи), розробленої під керівництвом О.Я. Савченко та затвердженою наказом МОН України від 12.08.2022 № 743-22 .

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна - включає українську мову та літературне читання, іноземну мову (англійська);
- математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природнича - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;
- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я і
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;
- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;

- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через предмети: «Українська мова. Навчання грамоти» (1-і класи), «Іноземна мова (англійська)», «Українська мова» (2-4-і класи), «Читання» (2-і класи), «Літературне читання» (3-4-і класи). Математична освітня галузь реалізується через предмет «Математика». Природнича, громадянська, історична, соціальна та здоров'язбережувальна реалізується через інтегрований предмет «Я досліджую світ». Зміст технологічної освітньої галузі реалізується через навчальний предмет «Дизайн і технології». Мистецька освітня галузь реалізується через предмети: «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво». Інформатична освітня галузь реалізується через предмет «Інформатика». Фізкультурна освітня галузь реалізується через предмет «Фізична культура».

Варіативний складник

З метою подолання освітніх втрат, та надання консультацій учням, що мають низький рівень засвоєння програмового матеріалу, надання індивідуальних та групових консультацій учням, які перебувають за кордоном у 2026-2027 навчальному році виділено додаткові години для проведення індивідуальних консультацій та групових занять: 1-клас - 1 година, 2 клас - 1 година, 3-А клас - 1 година, 3-Б клас - 1 година, 4-А клас - 1 година, 4-Б клас – 1 година (всього: 6 годин.)

Гурткова робота

Основні завдання гурткової роботи:

- Створення умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку.
- Забезпечення потреб у самореалізації, здобуття додаткових знань, умінь та навичок за інтересами та вибором поза основних програмових завдань.

Основні напрями гурткової роботи та назви гуртків:

- Художньо-естетичний напрямок - “Витинанка” - 2 год.на тиждень, керівник - Титаренко М.М.
- Військово - патріотичний напрямок - “Сокіл - Джура”(молодша група) - 3 години на тиждень - керівник Прушинська О.А.

Навчальний план
для учнів 1-4-х класів

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
	1	2	3-А	3-Б	4-А	4-Б
Обов'язковий освітній компонент						
Українська мова. Навчання грамоти	7					
Українська мова		3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Читання		3,5				
Літературне читання			3,5	3,5	3,5	3,5
Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3	3	3
Математика	4	4	5	5	5	5
Я досліджую світ	3	3	3	3	3	3
Дизайн і технології	1	1	1	1	1	1
Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1
Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1
Інформатика	-	1	1	1	1	1
Фізична культура	3	3	3	3	3	3
Усього	19+3	21+3	22+3	22+3	22+3	22+3
Вибірковий освітній компонент						
Додаткові години для проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	1	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23	23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	25	26	26	26

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організовує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень

Здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формульованого характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початкових класах здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2-х класах підлягають формульованому (вербальному) оцінюванню.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4-х класах підлягають формульованому та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формульоване оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти. З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному рівнях, рівні ліцею, а також на рівні

окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації мети і завдань початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних, їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності: викладання навчальних предметів у закладі повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями, з яких:

- Вища – 3
- Перша – 3
- Учитель-методист – 2

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі, крім того заступником директора здійснюється загальношкільний моніторинг.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вмє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Освітня програма

для здобувачів освіти 5 – 9 класів

1. Загальні положення

Організація освітньої діяльності в 5-9 класах Бериславського ліцею №3 (далі-закладу) Згідно із Законом України «Про повну загальну середню освіту» розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі — Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 року № 972, Наказу МОН від 17.08.2026 р. № 11430 “Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти” у відповідності до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої Наказом Міністерства освіти

науки України від 19.02.2021 № 235 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 17.08.2026 №1430

Відповідно до Державного стандарту метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнівства, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Освітня програма закладу :

відповідає структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;

визначає (в обсязі не меншому, ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

містить навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми;

містить перелік модельних навчальних програм, які використовує заклад освіти в освітньому процесі, та/або навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнівства з навчальних предметів, інтегрованих курсів в обсязі не меншому, ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами; опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть продовжити учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту).

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочати учні й учениці, які внаслідок повномасштабного вторгнення на територію України перебували за кордоном та/або на тимчасово окупованій території України, та на момент зарахування (переведення) до 5-9 класів закладу освіти не мають документа (ів), що підтверджує завершення здобуття освіти на попередньому рівні (у попередньому класі), після проходження ними процедури визнання результатів навчання, визначеної Порядком визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання, здобутих шляхом формальної та/або неформальної освіти у суб'єктів освітньої діяльності, розміщених за кордоном, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2025 року № 734, та/або Порядком визнання на рівнях повної загальної середньої освіти результатів навчання осіб, які проживали на тимчасово окупованій території України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23 лютого 2026 року № 338, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 13 квітня 2026 року за № 496/45890. З метою забезпечення доступу до освіти та її неперервності, оцінювання і визнання результатів навчання таких учнів та учениць пропонується здійснювати відповідно до Методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 15 травня 2023 року № 563 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 20 серпня 2025 року № 1162). Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів й учениць 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-9 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладів загальної середньої освіти сформовано у відповідності до вимог до закладів з навчанням українською мовою Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту).

4. Навчальний план

Навчальний план базової середньої освіти розроблено у відповідності до вимог Типового навчального плану для закладів з навчанням українською мовою .

Навчальний план містить:

орієнтовний перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;

розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами / інтегрованими курсами;

години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами (це різниця між сумарною мінімальною кількістю годин, визначеною Державним стандартом для відповідного року навчання, і гранично допустимим річним навчальним навантаженням). Навчальне навантаження у навчальному плані орієнтоване на визначений базовим навчальним планом Державного стандарту діапазон мінімальної та максимальної кількості годин у межах кожної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти.

Кількість годин на вивчення окремих навчальних предметів та інтегрованих курсів у навчальному плані орієнтована на мінімальну кількість навчальних годин, визначену базовим навчальним планом базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту)

Закладом освіти визначено перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також навчальні предмети / інтегровані (зокрема міжгалузеві) курси вибіркового освітнього компонента з урахуванням освітніх потреб учнівства.

Заклад освіти може додавати в навчальний план вибіркові освітні компоненти, що не вказані в Типовій освітній програмі. Для цих освітніх компонентів заклад освіти використовує модельні навчальні програми, які отримали гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» /«Схвалено для використання в освітньому процесі» в установленому порядку, або на основі модельних розробляє навчальні програми, які затверджує педагогічна рада закладу освіти.

Керуючись пунктом 26 Державного стандарту, заклад освіти визначає:

кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі в межах кількості годин, визначених Типовою освітньою програмою для відповідної освітньої галузі;

кількість навчальних годин на вивчення окремих освітніх компонентів галузі в межах навчальних годин, визначених освітньою програмою закладу для відповідної освітньої галузі;

кількість навчальних годин на вивчення вибірових освітніх компонентів у межах годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами заклад освіти може використовувати для збільшення кількості годин на обов'язкові освітні компоненти (навчальні предмети / інтегровані курси) до максимальної кількості годин для відповідної освітньої галузі або перерозподіляти їх на вибіркові освітні компоненти та/або для проведення індивідуальних консультацій і групових занять, зокрема для подолання втрат у навчанні.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу освіти не повинна перевищувати загальну річну кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету, визначену базовим навчальним планом, із дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження.

Рішення про перерозподіл годин між освітніми галузями, навчальними предметами та/або Інтегрованими курсами ухвалює педагогічна рада, яка затверджує освітню програму закладу освіти.

5. Модельні навчальні програми

Усі обов'язкові результати навчання, визначені Державним стандартом базової середньої освіти в межах певної освітньої галузі, можуть бути реалізовані одним чи кількома навчальними предметами / інтегрованими курсами, для кожного з яких має бути створена модельна навчальна програма.

Модельна навчальна програма (далі - МНП) - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання, зміст навчального предмета / інтегрованого курсу та види навчальної діяльності, рекомендовані для використання в освітньому процесі.

Модельні навчальні програми розробляють для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи). Вибір модельних навчальних програм заклад освіти здійснює з дотриманням єдності підходу в межах циклу освіти: якщо на рівні п'ятого сьомого класу в певній освітній галузі обрано певний навчальний предмет/ інтегрований курс, цей же предмет або інтегрований курс має бути продовжено і на рівні шостого / восьмого-дев'ятого класу (ів) відповідно. Між циклами освіти заклад може змінювати підхід: якщо в п'ятому-шостому класах в певній освітній галузі було обрано предметне вивчення, то на наступному циклі в сьомому - дев'ятому класах його може бути змінено на інтегрований підхід і навпаки. В окремих випадках, пов'язаних із відсутністю навчально-методичного забезпечення (зокрема підручника) для певного освітнього компонента, допускається зміна модельної навчальної програми в межах циклу.

Рекомендацією для використання модельної навчальної програми в освітньому процесі закладу освіти є надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Спираючись на МНП, заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, Інтегрованих (зокрема міжгалузевих) курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними МНП. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюється шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, розроблені на основі МНП, затверджує педагогічна рада закладу освіти.

6. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовують у безпечному освітньому середовищі та здійснюється із урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного й інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня чи учениці реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня чи учениці реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, який розробляють педагогічні працівники у взаємодії з учнем чи ученицею та/або його чи її батьками (особами, які їх замінюють); його схвалює педагогічна рада закладу освіти, затверджує керівник і підписують батьки (особи, які їх замінюють).

З метою належної організації освітнього процесу в закладі освіти формуються інклюзивні класи з дистанційною формою навчання.

Безпечне освітнє середовище забезпечує:

- наявність безпечних умов навчання та праці;
- комфортну міжособистісну взаємодію, сприяючи емоційному благополуччю учнів, педагогів та батьків;
- відсутність будь-яких проявів насильства та наявність достатніх ресурсів для їх запобігання;
- дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Форми організації освітнього процесу визначає педагогічна рада закладу освіти та відображає їх в освітній програмі закладу освіти.

У 2026 – 2027 навчальному році відповідно до санітарно-епідеміологічної ситуації, листа МОН № 1/16209-26 від 28.07.2026 року ”Про організований початок 2026/2027 навчального року в закладах загальної середньої освіти “, наказу управління освіти, культури, молоді, туризму та спорту Бериславської міської ради від 13.08.2026 року №65 «Про організований початок 2026/2027 навчального року в закладах дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти Бериславської міської ради», робота закладу освіти буде організована за дистанційною формою організації освітнього процесу.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 04 травня 2026 року

№ 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 червня 2026 року за № 922/46316, а також методичних рекомендацій щодо особливостей оцінювання результатів навчання здобувачів базової середньої освіти, що розробляються та затверджуються Міністерством освіти і науки України.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання результатів навчання предметів / інтегрованих курсів вибіркового освітнього компонента здійснюється за рішенням педагогічної ради закладу освіти.

Об'єктом оцінювання є досягнення учнями результатів навчання, визначених Державним стандартом, упорядковані та уточнені на рівні модельної навчальної / навчальної програми як очікувані результати навчання, яких учні мають досягти під час опанування відповідних тем, розділів,

модулів або інших структурних одиниць програми. Очікувані результати навчання, передбачені програмою на відповідний період (семестр / навчальний рік), є основою для планування освітнього процесу й оцінювання результатів навчання, зокрема під час визначення семестрової/их та річної оцінок.

Оцінювання результатів навчання ґрунтується на компетентнісному підході, оскільки вимоги до обов'язкових результатів навчання в Державному стандарті визначено на його засадах. Компетентнісний підхід реалізується через оцінювання результатів навчання, у яких виявляється здатність учня застосовувати знання, уміння, способи мислення, ставлення та цінності у відповідній діяльності.

Методи та інструменти оцінювання вчитель обирає самостійно з урахуванням очікуваних результатів навчання, специфіки навчального предмета / інтегрованого курсу та освітніх потреб учнів. Для отримання інформації про досягнення результатів навчання можна використовувати педагогічне спостереження, усні й письмові відповіді, тести, практичні та лабораторні роботи, роботу з текстами, даними й джерелами, розв'язання задач і навчальних проблем, дослідження, проєкти, створення й презентація продуктів, комплексні завдання та інші доцільні способи. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів й учениць, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації в установленому законодавством порядку.

Заклад освіти може самостійно визначати інструментарій, шкали оцінювання. У разі запровадження власної шкали оцінювання результатів навчання заклад освіти має визначити та оприлюднити правила переведення у 12-бальну шкалу оцінювання.

Таблиця 1

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладу згідно з Типовим планом

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас		6 клас		7 клас		8 клас		9 клас	
		мін	макс	мін	макс	мін	макс	мін	макс	мін	макс
Мовно-літературна	На тиждень	10	13	10	13	9	12	8	12	8	12
	На рік	350	455	350	455	315	420	280	420	280	420
Математична	На тиждень	4	6	4	6	4	6	4	7	4	7
	На рік	140	210	140	210	140	210	140	245	140	245
Природнича	На тиждень	1,5	3	2	5	7	9	8	10	8	11
	На рік	52,5	105	70	175	245	315	280	350	280	385

Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3
	На рік	35	105	35	105	35	105	35	105	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	2	1,5	3	1,5	3	2,5	4,5	3,5	5
	На рік	35	70	52,5	105	52,5	105	87,5	157,5	122,5	175
Технологічна	На тиждень	1	3	1	3	1	2	1	2	1	2
	На рік	35	105	35	105	35	70	35	70	35	70
Інформатична	На тиждень	1	2	1	2	1	2	1,5	3	1,5	3
	На рік	35	70	35	70	35	70	52,5	105	52.3	105
Мистецька	На тиждень	1	3	1	3	1	3	1	2	1	2
	На рік	35	105	35	105	35	105	35	70	35	70
Фізична культура*	На тиждень	3	5	3	5	3	5	3	5	3	
	На рік	105	175	105	175	105	175	105	175	105	175
Години навчального навантаження для перерозподілу освітніми компонентами між	На тиждень	7,5		9,5		6,5		6		5	
	На рік	262,5		332,5		227,5		210		175	
Загальнорічна	На тиждень	31		34		35		36		36	

кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На рік	1085		1190		1225		1260		1260	
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28		31		32		33		33	
	На рік	980		1085		1120		1155		1155	

*

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Показники загальної кількості навчального навантаження , визначені в таблиці 1 за галузями можуть змінюватись (від мінімального до максимального) та конкретизуються в річних навчальних планах

Навчальний план

Навчальний план для 5-9-х класів розроблений на основі Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (в редакції наказу МОН України від 09.08.2024 р. №1120 “Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти”).

Предмети навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися протягом навчального року за розкладом по тижнях: тиждень А, тиждень Б.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-х класів складає 1085 годин/навчальний рік, для учнів 6-х класів — 1190 годин/навчальний рік, для учнів 7-х класів — 1225 годин/навчальний рік, 8-х класів – 1260 годин/навчальний рік, 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік, що відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному у Державному стандарті базової середньої освіти та Типовій освітній програмі для 5-9 класів.

Загальний обсяг навчального навантаження розподілено між освітніми галузями, обов’язковими та вибірковими освітніми компонентами і для кожної галузі встановлено в межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Кількість навчальних годин для вивчення української мови в навчальному плані закладу освіти відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» відповідає Типовому навчальному плану.

Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов’язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень. Години, передбачені для фізичної культури, не враховані під час визначення гранично допустимого навчального навантаження.

Орієнтовна кількість навчальних годин на вивчення освітніх компонентів кожної освітньої галузі визначено закладом освіти в межах заданого діапазону (додаток 1 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти) .

Сумарна кількість годин, визначена в навчальному плані освітньої програми закладу на освітню галузь, не перевищує максимальну кількість годин, визначену в додатку 1 для цієї галузі.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не перевищує загальнорічну кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету , визначеної базовим навчальним планом базової середньої освіти, із дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження.

У мовно-літературній освітній галузі для 5-9 класів обрано 3 варіант поєднання освітніх компонентів:

- українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна мова.

- друга іноземна мова (не менше ніж дві години на тиждень) включена до навчального плану освітньої програми як вибірковий освітній компонент за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

У математичній освітній галузі для 7-9 класів обрано окремі навчальні предмети - алгебра і геометрія.

У природничій освітній галузі для 6 класу обрано інтегрований курс «Пізнаємо природу» і географію. Інтегрований курс «Пізнаємо природу», що має гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

У 7-х та 8-х класах обрано викладання окремих навчальних предметів - біології, географії, фізики, хімії.

Соціальна і здоров’язбережувальна освітня галузь у 5-8 класах реалізується через інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добробут», інтегрований курс «Підприємництво і фінансова грамотність» , які доповнені курсом соціального, емоційного та етичного спрямування «Безпековий практикум». за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами і має гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

У громадянській та історичній освітній галузі для учнів 6 класів обрано 2 варіант поєднання освітніх компонентів:

- інтегрований курс історії та курс громадянської освіти.

Для учнів 7-9 класів обрано 3 варіант поєднання освітніх компонентів:

- історія України, всесвітня історія, громадянська освіта.

Кількість навчальних годин, визначену в навчальному плані закладу на вивчення вибірових освітніх компонентів, не зараховано до максимального показника кількості годин, визначеного на ту чи іншу освітню галузь .

**Навчальний план
для учнів 5-9-х класів
(5-денний робочий тиждень)**

**розроблений на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою
(Додаток № 3 до Наказу МОН України від 17.08.2026 року, № 1430 “Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів середньої освіти”)**

Освітні галузі	Орієнтовний перелік предметів / Інтегровані курси*	Орієнтовна кількість годин на тиждень у класах з розрахунку мінімального навчального навантаження**				
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3	3	3
	Українська література	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1+1	1+1
	Зарубіжна література	1	1	1	1	1
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	3,5	3+1	3
	Друга іноземна мова (німецька) вибіровий освітній компонент)	+2	+2	+2		
Математична	Математика	4+1	4+1			
	Алгебра			2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5
	Геометрія			1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі /Пізнаємо природу	1,5	1+0,5			
	Біологія			2	2+0,5	2+0,5
	Географія		1+1	2	2	1+1
	Фізика			2	2	3
	Хімія			1	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувально	1	1	1	0,5+0,5	0,5+0,5

	ї освітньої галузі / Здоров'я, безпека та добробут					
	Підприємництво і фінансова грамотність				0,5+0,5	0,5+0,5
	Професії				1	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти / /Вступ до історії України та громадянської освіти /	1+0,5				
	Інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія»		1,5			
	Історія України			0,5+0,5	1	1,5
	Всесвітня історія			0,5	1	1
	Громадянська освіта			0,5	0,5	0,5
	Правознавство					0,5
Технологічна	Технології	1	1+0,5	1	1+1	1
Інформатична	Інформатика	1+0,5	1+1	1+1	1,5+0,5	1,5+0,5
Мистецька	Образотворче мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5			
	Музичне мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5			
	Інтегрований курс мистецтва / Мистецтво			1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3
	Міжгалузеві інтегровані курси					
Математична	STEM	1,5	1,5	1,5		
Природнича						

Технологічна						
Соціальна і здоров'язбережувальна	Курси соціального, емоційного та етичного спрямування / Етика					
	Безпековий практикум	0,5	0,5			
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		7,5	9,5	6,5	6	5
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету		31	34	35	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

*конкретний перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів, у тому числі міжгалузевих та кількість годин на їх вивчення конкретизується щороку у річному навчальному плані

** Друга іноземна мова, міжгалузеві інтегровані курси, курси соціального, емоційного та етичного спрямування впроваджуються за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами

Перелік варіантів модельних навчальних програм

В освітній програмі зазначається перелік **модельних навчальних програм, на основі яких вчителями розробляються навчальні програми**, що використовуються в освітньому процесі, та містять опис результатів навчання учнів та учениць з навчальних предметів інтегрованих курсів в обсязі не меншому, ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами.

Цей перелік не є вичерпним і може бути доповнений іншими модельними навчальними програмами, яким буде надано гриф “Рекомендовано Міністерством освіти і науки України” та розробленими на їх основі навчальними програмами.

Оскільки відповідні модельні та/або навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, заклад освіти під час формування переліку цих програм врахував низку чинників, а саме:

- особливості та потреби учнів та учениць закладу в досягненні обов'язкових результатів навчання

- потенціал педагогічного колективу
- ресурсне забезпечення ліцею,
- навчально-методичний супровід конкретних модельних програм,
- наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей,
- варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо.

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми закладу зверталась увага на раціональне використання навчального часу. Сформована з окремих модельних та навчальних програм освітня програма закладу є цілісним комплексом, кожен компонент якого реалізує свої цілі та функції у тісному взаємозв'язку з іншими компонентами для формування цілісної компетентної особистості. Ці взаємозв'язки реалізуються не лише на рівні базових знань з окремих предметів, а й на рівні досягнення очікуваних результатів та видів діяльності. Перелік модельних та навчальних програм в освітній програмі ліцею охоплює досягнення учнями та ученицями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей. Ліцей здійснив вибір модельних навчальних програм для закладів загальної середньої освіти з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки України».

На основі модельної та затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета, інтегрованого курсу вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно - тематичних планів та поурочних планів - конспектів є індивідуальною справою вчителя.

Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково - педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед, методик компетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація закладу або працівники методичних служб можуть надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу.

Модельні навчальні програми :

Освітні галузі	Найменування модельної , навчальної програми, автори	Ким затверджено	Рік затвердження
Мовно - літературна	Модельна навчальна програма. Українська мова. 5-6 класи, для закладів загальної середньої освіти, автори Заболотний О. В., Заболотний В. В. та ін.	наказ МОН України № 795	від 12.07.2021
	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.)»	наказ МОН України № 883	від 24.07.2023
	Модельна навчальна програма. Українська література. 5–6 класи для закладів загальної середньої освіти, автори Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б.	наказ МОН України № 795	від 12.07.2021
	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (Заболотний О. В., Слоньовська О. В., Ярмутьська І. В.)	наказ МОН України № 1466	від 01.12.2023
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудницька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.)	наказ МОН України № 1226	від 10.10.2023
	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.	наказ МОН України № 795	від 12.07.2021

	Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.)	наказ МОН України №795	від 12.07.2021
Математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.)	наказ МОН України № 795	від 12.07.2021
	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.)	наказ МОН України від № 795, у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.02.2022 № 143	від 12.07.2021 від 09.02.2022
	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Бурда М.І., Тарасенкова Н.А., Васильєва Д.В.)	наказ МОН України № 883	від 24.07.2023
Природнича	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.)	наказ МОН України № 795	від 12.07.2021
	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.)	наказ МОН №795 від 12.07.2021 у редакції наказу МОН №324	від 11.04.2022

	Модельна навчальна програма «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»	наказ МОН № 1090	від 06.09.2023
	Модельна навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Григорович О. В.)	наказ МОН України № 1575	від 27.12 2023
	Модельна навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.	наказ МОН України № 1787	від 24.12.2024
Соціальна і здоров'язберезувальна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.)	наказ МОН України № 795	від 12.07.2021
	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В.)	наказ МОН України №1001	від 16.08.2023
Громадянська та історична	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Пісарьова І.О., Щупак І.Я.)	наказ МОН України № 795	від 12.07.2021
	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Пісарьова І.О., Бурлака О.В., Майорський В.В., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.)	наказ МОН України № 795	від 12.07.2021

	Модельна навчальна програма «Історія України. 7—9 класи» для закладів загальної середньої освіти(автори: Гісем О. В., Бойко В. І., Василенко Я. Л., Даниленко В. М., Мартинюк О. О., Охредько О. Е., Сирцова О. М., Тарасюк Т. Д.)	наказ МОН України №1449	від 27.11.2023
	Модельна навчальна програма "Всесвітня історія. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (автори: Гісем О. В., Бойко В. І., Василенко Я. Л., Даниленко В. М., Мартинюк О. О., Охредько О. Е., Сирцова О. М., Тарасюк Т. Д.)	наказ МОН України №1449	від 27.11.2023
	Модельна навчальна програма «Громадянська освіта. 6—9 класи» для закладів загальної середньої освіти Цикл: адаптивний (6 клас), базовий (7—9 класи) Автори: Охредько О. Е., Майорський В. В., Коломєєць Л. Г.	Наказ МОН України №1192	від 28.08.2025
	Модельна навчальна програма «Громадянська освіта. 6—9 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.)	наказ МОН України № 1768	від 19.12.2024
Інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)	наказ МОН України № 795	від 12.07.2021
	Модельна навчальна програма «Інформатика. 7—9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.)	наказ МОН України №1001	від 16.08.2023

Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.)	наказ МОН України № 795	від 12.07.2021
	Модельна навчальна програма «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авторки Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.)	наказ МОН України № 1001	від 16.08.2023
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В.)	наказ МОН України № 795	від 12.07.2021
	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М.)	наказ МОН України №1090	від 06.09.2023
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломoeць Г. А., Дутчак М. В.)	наказ МОН України № 1185	від 22.08.2024
Міжгалузеві інтегровані курси	Модельна навчальна програма «STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.)	наказ МОН України № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки від 29.09.2021 № 1031	від 12.07.2021 від 29.09.2021

	Модельна навчальна програма «STEM. 7-9 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бутурліна О. В., Артемева О. Є., Крижановський С. М., Мізіченко Т. М., Мостепан Н. М., Новікова Г. С., Хорищенко О. А.)	наказ МОН № 1138	від 14.08.2024
	Модельна навчальна програма «Безпековий практикум. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Суходольська А., Кісільова С., Казанжи Т., Лоранж У., Шиян О.)	наказ МОН України №1475	від 18.10.2024
	Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Панченко С. Ю.)	наказ МОН України № 1787	від 24.12.2024
	Модельна навчальна програма «Правознавство. 9 клас» (автори Н. Дністрянська, В. Майорський, Р. Шеремета	наказ МОН України № 1192	від 28.08.2025

Гурткова робота

Основні завдання гурткової роботи:

- Створення умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку.
- Забезпечення потреб у самореалізації, здобуття додаткових знань, умінь та навичок за інтересами та вибором поза основних програмових завдань.

Напрями та керівники :

Військово- патріотичний напрямок - “Сокіл- Джура” (середня група) - керівник Моцьо В.М. - 3 год.

Художньо-естетичний - “Сучасне лідерство” - керівник Польська І.О. - 2 год.

Соціально - реабілітаційний - “Європейський клуб” - керівник Квітко Д.С. - 2 год.

Художньо- естетичний “Народні ремесла” - керівник Богомолова Н.Ю.- 2 год.

Освітня програма для здобувачів освіти 11 класів

Освітня програма Бериславського ліцею №3 (далі-закладу) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та статті 10 Закону України «Про повну середню освіту», на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 (зі змінами НАКАЗ МОН від 20.06.2025 №890)

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов’язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв’язки між окремими предметами, курси за вибором тощо, зокрема їх інтеграцію, а також логічну послідовність їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів (*таблиця*);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в *додатку1*; пропонований зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв’язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслюється у річному навчальному плані закладу III ступеня.

Річний навчальний план для 11-х класів розроблено відповідно до Державного стандарту.

Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов’язкових предметів та профільних предметів.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов’язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

З вибірково-обов’язкових предметів обрано «Інформатика», «Технології» та «Мистецтво» - по 1,5 години кожен в 11 класах.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їхнє навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Річний навчальний план

для учнів 11-А, 11-Б класів

розроблений на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408

(зі змінами НАКАЗ МОН від 20.06.2025 №890)

(Таблиця 2)

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	11
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (англійська)	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Математика(алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1
Фізика і астрономія	4

Хімія	2
Фізична культура	3
Захист України	2
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3
Інформатика	1,5
Мистецтво/Технології	1,5
Разом	26,5+3
<i>Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття</i>	8,5
Українська мова	1
Математика	2
Англійська мова	2
Історія України	0,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Всього (без урахування поділу класу на групи)	32+3

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
-------	------------------------	------------

1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення неформованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних зад Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів

6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального зміст

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов’язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя, покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Повна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня**

Найменування початкової програми , рівень вивчення	Ким затверджено	Дата затвердження
Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова 10-11 класи» (рівень стандарту).	наказ МОН України № 1407	від 23.10.2017
Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література 10-11 класи» (рівень стандарту).	наказ МОН України № 1407	від 23.10.2017
Навчальна програма «Зарубіжна література» для закладів загальної середньої освіти (10-11 класи). Рівень стандарту.	наказ МОН України №698	від 03.08.2022
Іноземні мови. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи	наказ МОН України № 1407	від 23.10.2017
Історія України. Всесвітня історія 6 – 11 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	наказ МОН України №698	від 03.08.2022
Громадянська освіта (інтегрований курс) 10 клас. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	наказ МОН України №698	від 03.08.2022
Навчальна програма з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів	наказ МОН України № 1407	від 23.10.2017

Навчальна програма з математики для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Профільний рівень	наказ МОН України № 1407	від 23.10.2017
БІОЛОГІЯ І ЕКОЛОГІЯ 10-11 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	наказ МОН України № 1407	від 23.10.2017
Географія 10 – 11 класи Рівень стандарту Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	наказ МОН України №698	від 03.08.2022
Хімія. 10-11 класи. Рівень стандарту . Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	наказ МОН України № 1407	від 23.10.2017
Астрономія 11 клас Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти . Рівень стандарту	наказ МОН України № 1407	від 23.10.2017
Навчальна програма з фізики для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту	наказ МОН України №1547 від 24.11. 2017 року та наказ МОН № 1581 від 28.12. 2019	від 24.11 2017 від 28.12. 2019
Захист України. «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»	наказ МОН України №1121-23	від 13.09.2023
Інформатика. Навчальна програма вибірково-обов’язкового предмету для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів	наказ МОН України № 1407	від 23.10.2017
Мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи	наказ МОН № України 1407	від 23.10.2017

Фізична культура 10 – 11 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	наказ МОН №698	від 03.08.2022

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формують висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосовувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із

практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу профільної середньої освіти має передбачати досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

5. Гурткова робота

Основні завдання гурткової роботи:

- Створення умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку.

- Забезпечення потреб у самореалізації, здобуття додаткових знань, умінь та навичок за інтересами та вибором поза основних програмових завдань.